

Porvoo
kulttuuriohjelman
2030

PORVOO BORGÅ

Sisältö

Lukijalle	3
Kulttuurilla on laaja yhteiskunnallinen merkitys	4
Toimintaympäristö on muutoksessa	5
Paikallisista lähtökohdista ponnistetaan	6
Asukaskysely	7-8
KULTTUURIOHJELMAN TEEMAT	9
1. Kaupunkiyhteisö näkyy ja kuuluu – kaikkialla	10
Tavoitteet ja toimenpiteet	11-12
2. Tilat ja tuki taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen	13
Tavoitteet ja toimenpiteet	14
3. Porvoo on rohkea edelläkävijä	15
Tavoitteet ja toimenpiteet	16
4. Porvooseen on syy palata uudelleen	17
Tavoitteet ja toimenpiteet	18
Toteutus ja seuranta	19
Valmistelu	20
Liitteet: Tietokortit	

Lukijalle

Kulttuuriohjelma on laadittu kaikille porvoolaisille.

Meille taide ja kulttuuri on osa hyvää elämää. Haluamme nähdä taiteen ja kulttuurin keskeisessä roolissa, kun tulevaisuuden kaupunkia luodaan. Kulttuurinäkökulma tulee vapaa-ajantoiminnan lisäksi ottaa laajasti mukaan kaikkeen kunnalliseen toimintaan ja suunnitteluun, kuten varhaiskasvatus- ja opetustoimintaan, hyvinvointityöhön, elinkeinoelämään ja kaupunkikehittämiseen.

Porvoossa kulttuuri ja kaupunkiyhteisö näkyvät ja kuuluvat kaikkialla – keskustassa, lähiöissä ja kylissä. Kaupunkimme ainutlaatuinen historia ja paikalliset perinteet yhdistyvät ja käyvät ennakkoluulottomasti vuoropuhelua uusien kulttuuri- ja taidekokeilujen kanssa.

Kulttuuriohjelma luo linjan ja määrittelee kulttuuritoiminnan tavoitteet ja toimenpiteet Porvoossa. Se ohjaa osaltaan resursien käyttöä muuttuvassa toimintaympäristössä. Ohjelma vahvistaa keskeisesti asukkaiden taide- ja kulttuuripalveluita ja kulttuurin tekijöiden toimintaedellytyksiä. Ohjelma kannustaa poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistamiseen, vuorovaikutuksen ja osallisuuden lisäämiseen. Se haastaa lisäksi uusiin rokeisiin kokeiluihin ja toimintatapoihin. Ohjelmassa toteutetaan Porvoon kaupunkistrategian neljää kärkeä: suosituin kotikaupunki, paras arkenakin, kaupunkielämän sykeä ja ilmasto-tekujen kaupunki. Ohjelma jakautuu neljään pääteemaan, joiden alle on määritelty useita tavoitteita ja toistakymmentä konkreettista toimenpidettä.

Kulttuuriohjelmaa on laadittu poikkeuksellisen aikana, jolloin taide- ja kulttuuritoiminta on koronavirusepidemian takia ollut erittäin rajoitettua. Ajanjakso on toisaalta osoittanut meille, miten tärkeitä ja voimauttavia taide- ja kulttuuripalvelut ovat kaikille kuntalaisille, ja miten keskeistä yhteiskunnan tuki kolmannelle sektorille ja luovan alan ammattilaisille on.

Ohjelma on tehty laajassa yhteistyössä porvoolaisten kanssa. Se on asukkaiden lisäksi tarkoitettu tueksi kaikille Porvoossa taiteen ja kulttuurin parissa työskenteleville, kaupungin työntekijöille ja luottamushenkilöille, harrastajille ja ammattilaisille.

Kulttuurilla on laaja yhteiskunnallinen merkitys

Kulttuuri- ja kirjastopalvelujen järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Palvelut ovat tärkeä osa kunnan peruspalveluita.

Kuntien kulttuuritoimintaa koskevan lain lisäksi kulttuuritoimintaa säätelevät laki yleisistä kirjastoista, museolaki, nuorisolaki sekä lait taiteen perusopetuksesta ja vapaasta sivistystyöstä.

Kulttuuripalveluiden järjestämiselle ja toiminnan tavoitteille luovat perustan näiden lakien keskeiset periaatteet: demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Kulttuurilla on itseisarvo

Taide ja kulttuuri ovat osa sivistysvaltiota ja osallistuminen taiteeseen ja kulttuuriin ovat yksilön perusoikeuksia.

Kulttuuri edistää hyvinvointia ja demokratiaa

Monipuoliset kulttuuri- ja taidepalvelut luovat pohjan mielekälle vapaa-ajalle, oppimiselle, sivistykselle, aktiiviselle kansalaisuudelle ja hyvälle elämälle.

Taiteen ja kulttuurin rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä tunnustetaan yleisesti, ja kulttuurihyvinvoinnilla on kasvava rooli osana julkisia kulttuuripalveluita. Taiteellisten tai sivistyksellisten päämäärien ohella toiminnassa korostuvat hyvinvoinnin ja osallisuuden näkökulmat. Tavoitteina ovat esimerkiksi asukkaiden toimintakyvyn ja elämänhallinnan lisääminen, yksinäisyyden ja sosiaalisen eriytymisen ehkäiseminen, osallisuuden ja itseilmaisun oikeuden lisääminen, työhyvinvoinnin parantaminen tai mielenterveyden tukeminen.

Kirjastot ja vapaa sivistystyö vähentävät eriarvoistumista ja lisäävät osallisuutta. Ne antavat asukkaille mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen, ja niillä tuetaan esimerkiksi kansalaisten digitaitoja. Kirjasto tukee aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta turvaamalla pääsyn monipuolisiin tietolähteisiin, tarjoamalla tiloja kansalaistoimintaan sekä järjestämällä avoimia keskustelutilaisuuksia.

Kulttuurista voimaa kilpailukykyyn

Kulttuuritarjonta, vahva paikalliskulttuuri ja sen erikoispiirteiden kehittäminen ovat kilpailuvaltteja ja kaupungin vetovoimatekijöitä.

Kulttuuri- ja museotoiminnalla sekä taiteen ja kulttuurin ammattilaisilla on tärkeä rooli sekä matkailuelinkeinon että alueellisen yhteenkuuluvuuden tunteen ja identiteettien muodostumisessa. Kulttuuri- ja matkailuelinkeinon vaikutukset näkyvät aluetaloudessa ja uusien työtilaisuuksien syntyemisessä.

Hyvät ja monipuoliset vapaa-ajanpalvelut houkuttelevat uusia asukkaita kuntaan.

Kulttuurilla on rooli kestävä kehityksen edistämässä

Taiteen ja kulttuurin avulla voidaan lisätä ihmisten tietoisuutta ympäristön tilasta ja mahdollisuuksista tehdä kestäviä valintoja. Tätä voidaan edistää mm. museotoiminnan, näyttelyiden, tapahtumien, kurssien ja koulu- ja päiväkotiyhteistyön avulla. Lisäksi kestävä kehityksen periaatteita noudatetaan tapahtumien ja muun toiminnan toteutuksessa. Osa toiminnasta, kuten kirjaston palvelut, perustuvat vahvasti jakamistalouteen.

Kulttuuritoiminta ja -tapahtumat ovat aineettomia elämyksiä tai hyödykkeitä, kuten oppimista. Niiden painoarvo kasvaa entisestään.

Kulttuurinen kestävyys on yksi kestävä kehityksen ulottuvuuksista. Se tarkoittaa kulttuuriin liittyvien asioiden, kuten kielten, perinteiden ja tapojen säilyttämistä. Kulttuurisesti kestävässä kehityksessä hyväksytään monimuotoisuus ja tasapainoinen kasvu sekä arvostetaan ja kunnioitetaan kaikkien oikeuksia.

Toimintaympäristö on muutoksessa

YHTEISKUNNAN MUUTOSVOIMAT

*Ilmastonmuutos ja
ekologinen kestävyys*

Globalisaatio ja pandemiat

KUNTATALOUDEN HAASTEET JA
ENNAKOIMATTOMUUS

Väestörakenteen muutos

Eriarvoistuminen

YKSINÄISYYS

Monikulttuurisuus

Hyvinvointialueiden perustaminen

Kilpailu kuntien välillä kovenee

TYÖELÄMÄN MURROS

Kansalaisyhteiskunta muuttuu

KULTTUURIALAN MUUTOSVOIMAT

*Digitalisaatio vaikuttaa
työhön ja palveluihin*

Vapaa-ajan merkitys lisääntyy

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN JA
ELÄMYSTEN KULUTTAMINEN KASVAA

Jakamistalous yleistyy

YHTEISÖLLISYYS

SAA UUSIA MUOTOJA

*Lukutaito ja sivistys
tarvitsevat vahvistusta*

**Kulttuuri- ja luova toimiala
ja matkailu kasvavat**

KORONAVIRUSEPIDEMIAN
JÄLKIÄ HOIDETAAN

Paikallisista lähtökohdista ponnistetaan

Suomen toiseksi vanhin kaupunki

Porvoolle ovat ominaisia kaksikielisyys, saaristo, historiallisesti monikerroksinen, vanha kaupunkiympäristö, taiteen ja kulttuurin historialliset suurnimet sekä kulttuuritoimijoiden suuri määrä. Kaupungin historia koetaan vahvuutena, mutta kulttuurikaupungin palvelut ja imago tarvitsevat myös rohkeaa uudistamista ja monipuolistamista.

Merkittävä aluetoimija

Porvoo on itäisen Uudenmaan keskeisin ja suurin alueellisen kulttuuritoiminnan kokoaja, niin asukasluvun kuin kulttuuritoimijoiden määrällä mitattuna. Kaupungilla on alueellisia vastuuja kehittämistehtäviä kulttuuri-, kirjasto- ja museotoiminnassa. Lisäksi Porvoo järjestää yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden kuntien kanssa taiteen perusopetusta ja kansalaisopiston kursseja. Vapaa taidekenttä tekee yhteistyötä laajasti yli kuntarajojen.

Porvoo sijaitsee metropolialueella, jossa kuntien kilpailu uusien asukkaiden, yritysten ja investointien houkuttelussa on kovaa. Leimallinen ja tunnistettava kulttuuritarjonta antaa Porvoolle etulyöntiaseman verrattuna pääkaupunkiseudun muihin kehyskuntiin, joilla ei ole yhtä vahvaa kulttuurikaupungin statusta.

PORVOO 2021

*"Porvoossa tapahtuu
ja tehdään jo tosi paljon"*

Suosittu matkailukaupunki

Porvoo on yksi Etelä-Suomen vetovoimaisimmista ja suosituimmista kulttuurimatkailukohteista. Porvooseen tullaan näkemään ja kokemaan ainutlaatuista kaupunkiympäristöä, mutta myös laadukas kulttuuri-, musiikki- ja urheilutapahtumatarjonta kiinnostavat matkailijoita.

Kyselyiden valossa

Vuonna 2020 tehdyn asukaskyselyn mukaan porvoolaiset ovat varsin tyytyväisiä kaupunkinsa kulttuuritarjontaan ja -palveluihin. Tyytyväisiä oltiin etenkin kirjastojen, elokuvateattereiden, tanssikoulujen ja kansalaisopistojen toimintaan sekä taideopetukseen. Tyytymättömyyttä esiintyi koskien treenikämppejä ja teatteritiloja. Vastaajat toivoivat Porvooseen erityisesti lisää tapahtumia, matalan kynnyksen osallistumista, ammattiteatteria ja taidemuseota.

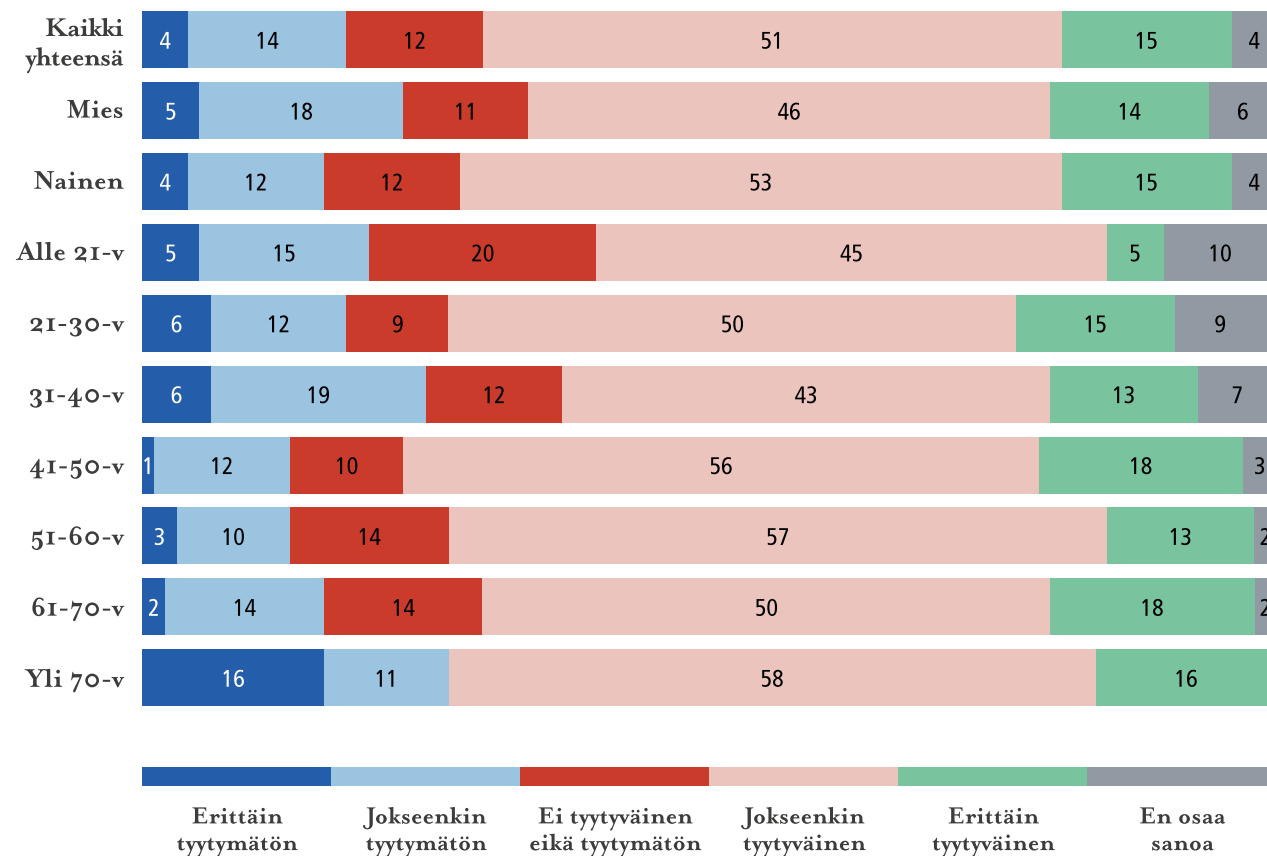
Asukkaat näkivät, että kaupungin kulttuuritarjontaa tulee viedä monipuolisempaan, rohkeampaan, yllätyksellisempään, kansainvälisempään ja kunnianhimoisempaan suuntaan. Lisäksi he pitivät kaupungin markkinointia ja viestintää, vuorovaikutusta ja osallistamista yhtenä merkittävänä kehityskohteena.

Myös porvoolaisilta koululaisilta, opiskelijoilta ja kylien asukkailta kyseltiin erikseen mielipiteitä harrastusmahdollisuuksista ja kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjonnasta vuosina 2020 ja 2021. Peruskoulun oppilaat toivoivat monipuolisia kulttuurin ja taiteen harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä ja toiseen asteen opiskelijat matalan kynnyksen teatteriesityksiä ja konsertteja. Kylien asukkaiden vastauksissa vaihteleva ja kokeileva kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjonta kylissä nousi esiin.

Asukaskysely

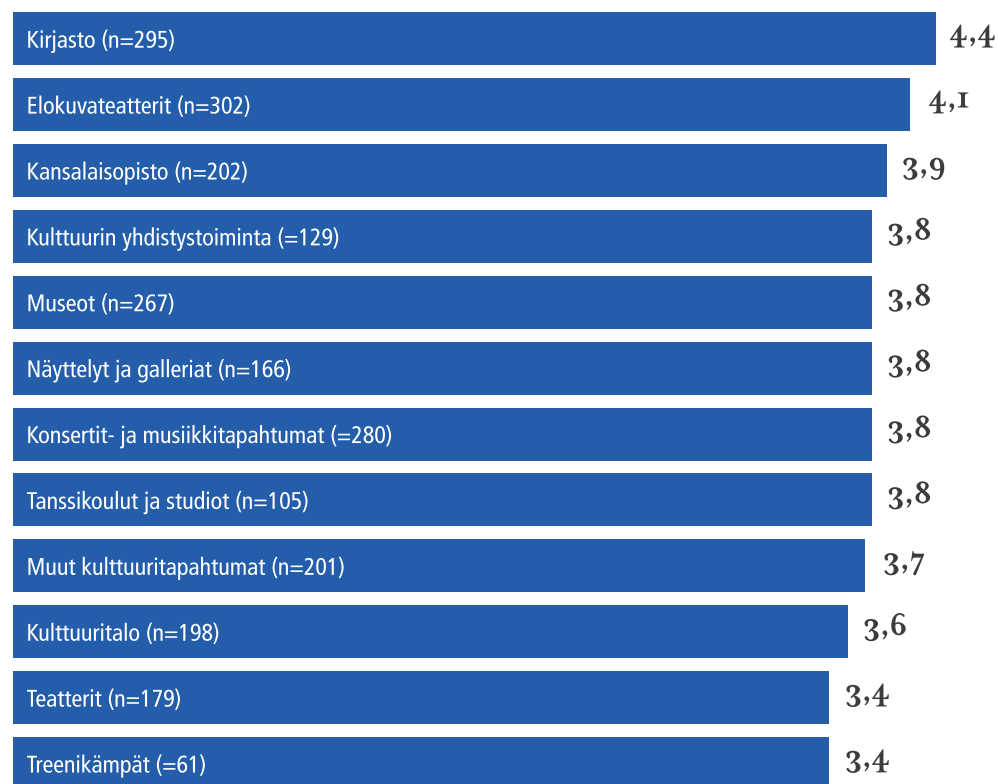
Mitä mieltä olet Porvoon kulttuuritarjonnasta ja kulttuuritapahtumista kokonaisuudessaan?

Asukaskysely

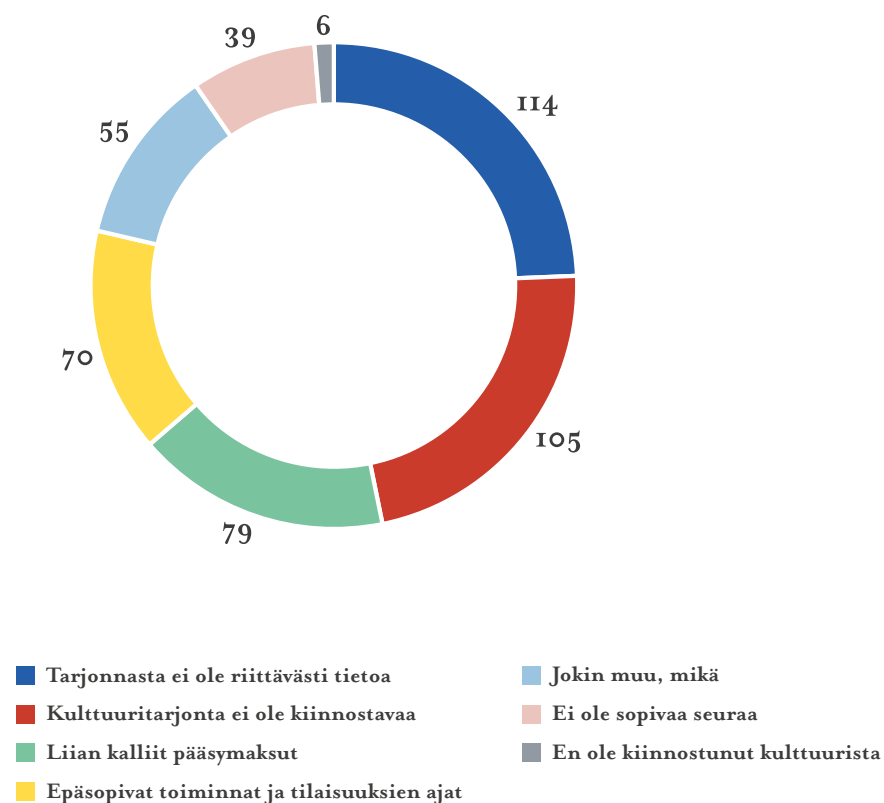
Millaisia kokemuksia sinulla on seuraavista Porvoon taide- ja kulttuuripalveluista?

Arvioi kokemuksia asteikolla 1–5,
jossa 1 = erittäin huonot kokemukset, 5 = erittäin hyvät kokemukset.

Estääkö jokin seuraavista tekijöistä sinua osallistumasta Porvoon kulttuurielämään niin paljon kuin haluaisit?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

Kulttuuriohjelman teemat

1.
*Kaupunkiyhteisö
näkyä ja kuuluu —
kaikkialla*

2.
*Tilat ja tuki taiteen
ja kulttuurin
tekemiseen ja
kokemiseen*

3.
*Porvoo on
rohkea edelläkävijä*

4.
*Porvooseen on syy
palata uudelleen*

1. Kaupunkiyhteisö näkyä ja kuuluu – kaikkialla

**KULTTUURIA KAIKILLE – KAIKKI
MUKAAN TEKEMISEEN**

**KULTTUURIA KAIKKIALLA –
KESKUSTASSA, LÄHIÖISSÄ, KYLISSÄ
JA YLLÄTTÄVISSÄ PAIKOISSA**

**AMMATTILAISET LUOVANA
VOIMAVARANA**

VAHVA KOLMAS SEKTORI

Porvoo tunnetaan vuonna 2030 elävänä, kauniina ja rentona kulttuurikaupunkina, jossa koko kaupunkiyhteisö – kaikenlaiset ja kaikenikäiset ihmiset näkyvät ja kuuluvat.

Porvoossa tekeminen on aina helppoa: kaupunki tukee ja kannustaa kaupunkiyhteisön omaehtoista toimintaa, tunnistaa aktiivisen kansalaistoiminnan arvon ja nostaa sitä esiin markkinoinnissaan ja viestinnässään. Kynnys kulttuuritoimintaan osallistumiseen, pieneen tai isoon, on matala. Kaupungissa hyödynnetään kaikkien kulttuuritoimijoiden voimavarat. Mukana ovat asukkaat, taiteilijat ja muut luovien alojen toimijat, yrittäjät, yhdistykset ja järjestöt sekä erilaiset kaupunkiaktivistit.

Porvoossa kulttuuri on saavutettavaa ja taide- ja kulttuurimahdollisuuksia on sekä keskusta-, lähiö- että maaseutuasujilla. Eri väestöryhmät, kuten eri-ikäiset asukkaat, maahanmuuttajat sekä henkilöt, joilla on erilaisia toimintarajoitteita huomioidaan monipuolisesti. Taidetta ja kulttuuria viedään myös niiden asukkaiden luokse, joilla ei ole mahdollisuutta liikkua taide- ja kulttuuritarjonnan perässä.

PORVOO VUONNA 2030

*”Porvoolla toivotaan
olevan enemmän rohkeutta,
uudistumista, kunnianhimoa
sekä yllätyksellisyyttä.”*

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

1.1 Kulttuuria kaikille – kaikki mukaan tekemiseen

Tarjotaan taide- ja kulttuurikasvatusta varhaiskasvatuksen ryhmille ja peruskoulun oppilaille sekä vapaa-aikatoimintana.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Ylläpidetään kulttuurikasvatushjelmat Minikultis ja Kultis.
- Toteutetaan Taidetutor-kokeilu: taiteilija opettajien mentorina.
- Käynnistetään kulttuurin kummilapset -kokeilutoiminta.
- Tarjotaan maksuton muskari päivähoitopäivän aikana.

Edistetään laajasti erilaisia kouluyhteistyön muotoja ja kulttuuritilojen käyttöä koulujen laajennettuina oppimisympäristöinä.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Vahvistetaan kirjastojen, museoiden ja nuorisotilojen roolia laajennettuina oppimisympäristöinä kokeilemalla uusia yhteistyömalleja.

Vakiinnutetaan Porvoon oma harrastamisen malli koulupäivän yhteydessä tapahtuvaan kulttuurin ja taiteen harrastustoimintaan.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kehitetään toimintaa kokeilujen perusteella.

Tuetaan nuorisokulttuurin uusia muotoja ja nuorten omaehtoista vapaa-ajan harrastustoimintaa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Pop-up -tiloja, ohjausta, teematapahtumia, esiintymis- ja harjoittelumahdollisuuksia nuorille.

Tarjotaan laajaa ja laadukasta kunnallista ja yksityistä taiteen perusopetusta.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Ylläpidetään tarjontaa musiikissa, kuvataiteessa, tanssissa, käsityössä ja teatteritaiteessa. Uusina taiteenlajeina sanataide suomeksi ja sirkus.

Tarjotaan perheille yhteisiä taide- ja kulttuurikokemuksia ja -toimintaa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Perheille suunnattujen tapahtumien ja teemaviikkojen yhteinen suunnittelu ja markkinointi.

Kiinnitetään huomiota palveluiden yhdenvertaisuuteen ja saatavuuteen. Huomioidaan yhteiskunnan moninaistuminen ja tuetaan kaupungin monikulttuurisuutta.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Huomioidaan erityis- ja vähemmistöryhmien tarpeet vahvistamalla yhteistyötä kaupungin sisällä ja kolmannen sektorin kanssa.
- Huolehditaan monikielisten palveluiden saatavuudesta ja houkutellaan yhä useampi kulttuurin pariin.
- Tulkaaminen kulttuuritapahtumissa, monikielinen kohdemarkkinointi, monikielinen aineisto kirjastoissa, kielikahviloita, monikulttuuriset tapahtumat sekä kielen ja kulttuurin opetus.

Turvataan saavutettavat ja esteettömät kulttuuripalvelut ikäihmisille.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kehitetään Seniorkultis-tarjontaa.
- Kehitetään kirjaston kotipalvelua.
- Sisällytetään kulttuuria palvelutaloihin ja ikäihmisten kotipalveluun.

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

1.2 Kulttuuria kaikkialla – keskustassa, lähiöissä, kylissä ja yllättävissä paikoissa

Elävöitetään kaupunkikeskustaa ja mahdollistetaan kohtaamisia monipuolisella ja uudenaikaisella kulttuuri- ja tapahtumatoiminnalla.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Tuetaan kokeiluja, kannustetaan toimijoita, tarjotaan tapahtumille neuvontaa ja ohjausta.

Tuotetaan aktiivisesti kulttuuria lähiöissä yhdessä asukkaiden kanssa. Monitoimitaloja ja sivistyskeskuksia kehitetään monipuolisiksi nuoris- , kirjasto- ja kulttuurikeskuksiksi.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Gammelbacka, Kevätkumpu, muut alueet.
- Kiertävä lähiösaatus.

Toteutetaan kulttuuritoimintaa kylissä ja yhdessä asukkaiden kanssa. Hyödynnetään esimerkiksi kirjastoautoa, seurantalaja ja vapaan sivistystyön toimintaa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Uudenmaan kulttuuritoiminnan alueellinen kehittämistehtävä ja Kulttuuri kylässä -hanke.
- Kulttuuria kyliin kirjastoautolla, pop-up toiminta, lyhytkurssit.

1.3 Ammatillaiset luovana voimavarana

Taataan kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden henkilökunnan mahdollisuudet osallistua koulutuksiin, kehittää omaa osaamistaan ja toimia asiantuntijoina kulttuurin kehittämisessä.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Lisätään vuorovaikutusta ja osaamisen jakamista kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden, kaupungin muiden toimialojen ja toimijoiden välillä. Esim. yhteiset verkostot, seminaarit ja keskustelufoorumit.

Tuetaan taiteen ammattilaisten toimintaedellytyksiä ja työllistymistä kaupungin toiminnassa. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua projekteihin sekä esiintymis- ja muita toimintamahdollisuuksia.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kirjastotaiteilu-hanke.
- Lainaa taiteilija työpaikalle.
- Katutaideprojektit.

Edistetään yleisön ja taiteen uusia kohtaamisia julkisessa kaupunkitilassa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Jalkautuminen esim. kirjastofillari, nuorisopalveluiden Limo-auto, fillari-trio.
- Pop up -tilaisuudet.

1.4 Vahva kolmas sektori

Parannetaan kolmannen sektorin ja kansalaistoiminnan toimintamahdollisuuksia ja kehitetään yhteistyömuotoja.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Tuetaan markkinoinnissa, tarjotaan yhteiskäyttöisiä välineitä, laaditaan yhdistystoiminnan malli.

Pidetään avustuspäärahat hyvällä tasolla ja etsitään uusia avustuskumppaneja.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kokeillaan joukkorahoitusta yhtenä avustuskumppanina.
- Varaudutaan tarjoamaan tukea yhteiskunnallisina kriisi-aikoina.

2. Tilat ja tuki taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen

**YHTEISET JULKISET SISÄ- JA ULKOTILAT
MONIPUOLISEEN KÄYTTÖÖN**

**TAIDEOHJELMAT JA TAITEEN
PROSENTTIPERIAATE OSAKSI ELINYMPÄRISTÖÄ**

**PARANNETAAN TAITEEN AMMATTILAISTEN
TOIMINTAMAHDOSSUUKSIA**

Porvoossa on vuonna 2030 erinomaiset mahdollisuudet harrastaa kulttuuria ja taidetta. Taidekokemuksia on tarjolla, osallistumismahdollisuuksia on laajennettu ja kuntalaisten osallisuutta vahvistettu.

Kirjastoverkko ja vapaan sivistystyön palvelut ulottuvat koko kaupungin alueelle. Kulttuuritalot, museo- ja näyttelytilat ovat laajasti käytössä. Taiteen perusopetusta annetaan monipuolisesti. Matalan kynnyksen harrastamispaikkoja löytyy hyvin, ja ne ovat asukkaiden tiedossa. Kaupungin tiloja voidaan käyttää omatoimiseen kulttuurin harrastamiseen. Taiteen ja kulttuurin harrastusmahdollisuuksia kehitetään tavoitteellisesti, jolloin kynnys harrastamisen pariin on aidosti matala ja kuntalaiset hakeutuvat palvelujen pariin.

Porvoo on tunnettu taiteentekijöiden kotipaikkana, jossa on kohtuuhintaisia työtiloja, taiteilijaresidenssejä ja kannustava ilmapiiri taiteen ja kulttuurin tekemiseen. Kaupunki tarjoaa tukea ja mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin toimijoille oman ammattinsa harjoittamiseen ja pyrkii etsimään ratkaisuja haasteisiin. Taide ja kulttuuri ammattina Porvoossa houkuttelee kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kulttuuritoiminta on mukana kaupunkisuunnittelun ja rakentamisen prosesseissa ja -hankkeissa. Julkinen taide, tapahtumat ja esimerkiksi katutaide ovat osa elävää kulttuurikaupunkia. Taiteen prosenttiperiaatetta noudatetaan kaikessa kaupungin rakentamisessa. Taide- ja kulttuurialan ammattilaisten osamista hyödynnetään viihtyisän kaupunkitalan toteuttamisessa ja muussa kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa. Asukkaat otetaan kulttuurin keinoin mukaan kaupunkikehittämiseen.

Taide on osa porvoolaisten arkea.

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

2.1 Yhteiset julkiset sisä- ja ulkotilat monipuoliseen käyttöön

Varaudutaan kaupungin omien tilojen uusimis- ja peruskorjaustarpeisiin.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Pääkirjaston tilauudistus valmistuu. Taidekoululle osoitetaan asianmukaiset opetustilat. Edistetään Gammelbackan monitoimitalon uudistamista.

Ylläpidetään, tuetaan ja kehitetään tiloja kulttuurin harrastamiseen. Kaupungin omat tilat ja niiden hinnoittelu tukevat kohtaamisia ja yhteistyötä.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Tilojen yhteiskäyttöä lisätään. Edistetään kolmannen sektorin kanssa yhteisiä monikäyttöisiä harjoittelu- ja esiintymistiloja, esim. bändi- ja teatteri- tai keramiikkaharrastuksen käyttöön.
- Kehitetään lähiöiden monitoimitaloja ja -tiloja.

Osoitetaan yhteisiä julkisia sisätiloja monipuolisemmin kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Kartoitetaan kulttuurikäyttöön sopivia tiloja ja neuvotellaan vuokranantajien ja tilojen käyttäjien kanssa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Markkinoidaan kaupungin tiloja aktiivisesti eri käyttäjäryhmille.
- Kehitetään uusia tapoja ja toimintamalleja käyttää tiloja. Luodaan yhteinen tilaportaali ja varausjärjestelmä.

Otetaan ulkotilat laajemmin käyttöön taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja luodaan viihtyisiä kohtaamispaikkoja asukkaille. Kehitetään esiintymispaikkojen ja tapahtumien järjestämisen olosuhteita ja puitteita.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Torilava, graffitiseiniä.
- Kuva-palvelut hankkii siirrettävän ja vuokrattavan esiintymislavan ja katsomon ja tukee lyhytaikaisia pop-up-tiloja.

Kehitetään historiallisen kulttuuriympäristön, kaupunki-ympäristön ja luontokohteiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta yhteistyössä muiden toimialojen ja kulttuuri-toimijoiden kanssa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Osallistetaan kulttuuri-toimijoita suunnitteluprosesseihin.
- Osallistutaan Porvoon kansallisen kaupunkipuiston kehittämiseen muiden sektoreiden kanssa.

Selvitetään taidemuseon tai The Arts & River Center museohankkeen toteuttamista 2020-luvun jälkipuoliskolla.

2.2 Taideohjelmat ja taiteen prosentti-periaate osaksi elinympäristöä

Keskeisten alueiden rakentamisen yhteydessä suunnitellaan ja hankitaan julkista taidetta osana ympäristön viihtyvyyden parantamista ja omaleimaisuuden lisäämistä. Kaupungin omassa rakentamisessa huomioidaan prosenttiperiaate tarveselvityksen ja hankesuunnitelman osana.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Länsirannan taideohjelma.
- Uusina alueina torialueen ja keskustan kehittäminen, Kokkonniemen liikuntakeskuksen alue, uudet asuinalueet.

2.3 Parannetaan taiteen ammattilaisten toimintamahdollisuuksia

Edistetään taiteilijoiden työhuone-, harjoitustila- ja residenssi-tarjontaa vastaamaan tarpeita.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Ylläpidetään Taidetehtaan taiteilijoiden työtiloja ja residenssitiloja. Edistetään alan yritystoimintaa tilojen osalta.

3. Porvoo on rohkea edelläkävijä

Kaupungin rooli kulttuurikehityksen kentällä vuonna 2030 on sekä järjestää että mahdollistaa taide- ja kulttuuritoimintaa. Kaupunki toimii alustana, koordinoijana ja kannustajana, tukee toimijoiden yhteistyötä ja tarjoaa toimijoiden käyttöön erilaisia vuorovaikutus- ja toimintakanavia.

Porvoolainen kulttuurijohtaminen tunnetaan rohkeudestaan ja innovatiivisuudestaan. Siinä tunnistetaan ja hyödynnetään alueella olevaa osaamista, synergiaa ja potentiaalia. Kaupungin kulttuuripolitiikkaa ja -johtamista toteutetaan ja kehitetään yli toimialarajojen. Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluilla on selkeä rooli kaupungin kulttuurikehittämisen ja kulttuurihyvinvoinnin edistäjänä sekä kaupunkiorganisaation sisällä että vapaan kulttuurikentän toimijoiden parissa. Yhteistyötä tehdään eri tavoin, ja siinä ovat mukana sekä julkisen, yksityisen että kolmannen sektorin toimijat.

Kulttuuriyhteistyössä keskeistä ovat luottamus, avoimuus, läpinäkyvyys sekä laaja vuorovaikutussuhde kaikkien niiden kanssa, jotka osallistuvat taiteen tekemiseen ja kokemiseen. Kuntalaisten omaehtoisen toiminnan mahdollisuuksia lisätään ja aktiiviseen kansalaistoimintaan kannustetaan. Kaupunkistrategian mukaisesti myös kulttuuritoiminnassa edistetään rohkeita kokeiluja esimerkiksi avustusmäärärahojen ja osallistuvan budjetoinnin keinoin.

KANNUSTETAAN KOKEILUKULTTUURIIN JA TOTEUTETAAN OMIA JA SEKTORIRAJOJA YLITTÄVIÄ ROHKEITA KOKEILUJA

NOTKEA, VASTUULLINEN JA AVOIN TOIMIJA – KAUPUNKI ALUSTANA JA KOORDINAATTORINA

TOIMINTAA ALUEELLISELLA, KANSALLISELLA JA KANSAINVÄLISELLÄ TASOLLA

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

3.1 Kannustetaan kokeilukulttuuriin ja toteutetaan omia ja sektorirajoja ylittäviä rohkeita kokeiluja

Kehitetään ja toteutetaan digitaalisia kulttuuripalveluita kaikenikäisille ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia järjestelmiä. Osallistutaan digitaalisten palveluiden kokeiluihin ja hankkeisiin.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Harrastuspassi.
- Virtuaalinen taidemuseo.
- Kehitetään etä- ja hybriditapahtumia ja tukipalveluita.
- Etäyhteistyön kehittäminen esim. koulujen kanssa.

Lasten ja nuorten kulttuuriset tarpeet ovat etusijalla palveluita kehitettäessä.

Muokataan ja kehitetään nykyisiä avustuskäytäntöjä. Otetaan käyttöön muun muassa rohkean kokeilutoiminnan avustusraha, matalan kynnyksen toimintaraha ja tilojen käyttöön kohdistettava avustusraha.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kokeillaan eri rahoitusmalleja kuten osallistavaa budjetointia ja joukkorahoitusta hybridimallina, jossa kunta osallistuu omalla osuudellaan rahoitukseen.

Kehitetään osallistamisen ja asukkaiden kuulemisen kanavia ja työkaluja.

3.2 Nopea, notkea, vastuullinen ja avoin toimija – kaupunki alustana ja koordinaattorina

Vahvistetaan toimialarajoja ylittävää yhteistyötä. Kasvatetaan kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden painoarvoa kaupungin ydintoiminnoissa.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Vakinaistetaan käytäntö säännölliselle poikkipäällinnölliselle yhteistyölle.

Lisätään vuorovaikutusta ja osallistamista kaupungin ja 3. sektorin sekä asukkaiden välillä.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Toteutetaan säännöllisiä keskustelu-, kuulemis- ja ideointitilaisuuksia.

Ylläpidetään ajantasaista tilannekuvaa porvooolaisesta taide- ja kulttuurikentästä.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Toteutetaan säännöllisesti asiakaskyselyitä ja järjestetään yhteistyöfoorumeita. Jatketaan yhteistyötä vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kanssa.

Lisätään tietoisuutta kestävästä kehityksestä ja huomioidaan se kaikessa kulttuuri- ja taidetoiminnassa.

3.3 Toimintaa alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla

Johdetaan alueellista toimintaa ja kehittämistyötä sekä alueellista oppilaitosyhteistyötä. Porvoo toimii alueen veturina.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kirjasto hakee vuosittain jatkoa Uudenmaan alueelliseen kehittämistehtävään.
- Helle-kirjastoverkoston yhteistyö on vakiintunut.
- Kulttuuripalvelut osallistuu Uudenmaan alueellisen kulttuuritoiminnan kehittämiseen.
- Vastuumuseotoiminta.

Kehitetään ja vakiinnutetaan kansainvälinen taiteilijaresidenssitoiminta ja näyttelyvaihto.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Taidetehtaan residenssi.

Panostetaan ulkopuoliseen avustusrahoituksen hakuun ja laajempaan verkostoyhteistyön kuten yritys yhteistyön kehittämiseen.

Tuodaan kansainvälisiä verkostoja ja tapahtumia Porvooseen rikastuttamaan paikallista kulttuurielämää. Laaditaan toimintasuunnitelma kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kansainväliselle kulttuuriyhteistyölle ja toiminnalle.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Tuetaan kansainvälistymistä ja rakennetaan pitkäjänteistä kansainvälistä yhteistyötä.

4. Porvooseen on syy palata uudelleen

VAIKUTTAVAA VIESTINTÄÄ JA MARKKINOINTIA

**VAHVISTETAAN KULTTUURIN JA ELINKEINO-
ELÄMÄN YHTEISTYÖTÄ JA KUMPPANUUKSIA**

Taide ja kulttuuri ovat vuonna 2030 kasvattaneet rooliaan Porvoon keskeisinä vetovoimatekijöinä. Porvoo tunnetaan spontaanina, hyvinvoivana, monimuotoisena, yllätyksellisenä ja rohkeana taide- ja kulttuurikaupunkina. Kaupungissa tapahtuu ympäri vuoden paljon sekä tapahtumien ja kaupunkikulttuurin että kaupunki- ja luontomatkailun saralla.

Porvoossa kulttuuri käsitetään laajasti. Kulttuuritoimijoiden ja tapahtumajärjestäjien, matkailuyrittäjien, ravintolapalveluiden ja muiden yrittäjien välisellä aktiivisella yhteistyöverkostolla on keskeinen rooli. Porvoo houkuttelee vapaa-ajan matkailijoita sekä liikematkailijoita kotimaasta ja ulkomailta. Kaupunki panostaa markkinointiin ja viestintään – kulttuuritarjontaa tehdään näkyväksi ja helposti tavoitettavaksi.

Porvoo jättää positiivisen tunnejäljen jokaiseen vierailijaan. Kaupunki hyödyntää luovasti markkinointiin ja viestintään eri keinoja, jotka houkuttelevat matkailijoita levittämään myönteistä Porvoo-kuvaa eteenpäin eri kanavissa.

Porvoossa viihdytään ja kaupunkiin on aina syy palata uudelleen.

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

4.1 Vaikuttavaa viestintää ja markkinointia

Viestinnässä ja markkinoinnissa huomioidaan eri kohderyhmät ja viestintää toteutetaan monikanavaisesti asukkaiden, vierailijoiden ja ulkomaisten matkailijoiden tarpeiden mukaan.

Uusia markkinointikanavia otetaan käyttöön.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Kaupungin sähköistä tapahtumakalenteria ja yksiköiden verkkosivuja kehitetään.
- Kulttuuritalojen ja museoiden sivuja uudistetaan.
- Sähköisiä ilmoitustauluja lisätään kaupunkiin.

4.2 Vahvistetaan kulttuurin ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja kumppanuuksia

Porvoo palvelee uudistuvana kulttuurimatkailukaupunkina. Tapahtumia järjestetään kaikkina vuodenaikoina – luodaan tunne, että Porvoossa tapahtuu aina jotain mielenkiintoista. Hyvät palvelut ja mieleen jäävät elämykset antavat syyn palata uudelleen.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Uusia vetonauloja, laadukkaita tapahtumia ja elämyspalveluita.

Ylläpidetään aktiivista yhteistyöverkostoa tapahtumien, taide- ja kulttuurilaitosten sekä kulttuuri- ja luontomatkailun vetovoiman ja brändin kehittämiseksi.

Edistetään paikallisten kulttuuritoimijoiden näkyvyyttä, arvostusta ja tunnettavuutta eri tavoin.

ESIMERKIT JA HUOMIOT

- Esimerkiksi osana tapahtumien ja toiminnan markkinointia ja viestintää.
- Luodaan alueellinen taiteilijajätökanta.

PORVOO VUONNA 2030

”Tiivistetysti toivotaan siis, että Porvoo tunnettaisiin kauniina, historiallisena, eloisana ja rentona kaupunkina, jossa yhdistyy vilkas ja yhteisöllinen kulttuurielämä.”

Toteutus ja seuranta

Kulttuuriohjelmaa toteutetaan määrittelemällä lyhyemmän aikavälin painopistealueita ja toimenpiteitä. Ohjelmaa voidaan täydentää kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikkökohtaisilla suunnitelmilla ja selvityksillä.

Kulttuuriohjelman toteutumista seurataan vuosittain kaupungin talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä. Taide- ja kulttuuritoiminnan vaikuttavuutta sekä asukkaiden hyvinvointiin että elinkeinotoimintaan ja aluetalouteen arvioidaan säännöllisesti.

Kulttuuriohjelman menestyksekkäs toteutus edellyttää kulttuurin arvon tunnistamista koko kaupunkiorganisaatiossa ja laajaa yhteistyötä toimialojen, päättäjien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

PORVOO VUONNA 2030

”Kulttuurista tulee saada koko kaupungin yhteinen asia, eikä ainoastaan pienen piirin ja taiteilijoiden asia.”

Valmistelu

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta käynnisti kulttuuriohjelman tekoprosessin keväällä 2020. Työtä toteuttamaan valittiin aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Ohjelman toteuttamista ohjasi Porvoon kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden johtoryhmästä koostettu työryhmä.

Valmisteluvaiheessa toteutettiin haastatteluita, kaikille avoimia asukaskyselyitä ja työpajoja. Avoimien työpajojen lisäksi järjestettiin asiantuntijapaja, joihin kutsuttiin edustajat Taiteen edistämiskeskuksesta, Kuntaliitosta ja Pro Artibus taidesätiöstä sekä pääkaupunkiseudun vapaalta taidekentältä. Lisäksi Porvoon kaupunki järjesti työpajoja omalle henkilökunnalleen. Ohjelmatyöhön osallistui kaikkiaan noin 550 henkilöä.

Tausta-aineistona hyödynnettiin myös muita ajankohtaisia kyselyitä kuten koululaiskysely koulupäivän aikaisesta harrastustoiminnasta (2020), nuorisopalveluiden kysely lasten ja nuorten vapaa-ajan ja harrastustoiminnan toiveista (2020), kyläkysely kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluista (2021) sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tilaama kulttuuri- ja tapahtumamatkailututkimus (2018).

Ohjausryhmä

Sari Gustafsson, sivistysjohtaja

Merja Kukkonen,
kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja 30.4.2021 asti

Anders Lindholm-Ahlefeldt,
kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja 1.5.2021 alkaen

Susann Hartman, kulttuuripalveluiden päällikkö

Malin Hollmén, kirjastopalveluiden päällikkö

Nina Jorkama, nuorisopalveluiden päällikkö

Sari Hilska, viestinnän suunnittelija, kehittämiskoordinaattori

Thomas Weissman, kulttuurituottaja

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI
yhdessä taiteilija-kehittäjä Krista Petäjäjärven kanssa.

Teksti: MDI ja ohjausryhmä

Ulkoasu ja taitto: Preesens

Ulkoasu ja taitto, tietokortit: MDI

Porvoo 2022